

Wijde Appelaarsteeg 11

De Bakenesser Kamer

Het hofje De Bakenesser Kamer wordt beschouwd als het oudste nog in gebruik zijnde hofje van Nederland. Het is in 1395 gesticht uit de nalatenschap van Dirc van Bakenes.

In 1657 waren de huisjes zo slecht geworden dat een grote verbouwing onontkoombaar was. Na deze verbouwing beschikte de Bakenesser Kamer over dertien woningen, geschikt voor twintig oude vrouwen ("Hofdames").

Het getal dertien is hier geen ongeluksgetal, maar staat voor Christus en zijn twaalf apostelen.

De oude huisjes uit 1657 staan er nog steeds, maar zijn inmiddels flink gemoderniseerd. Voornaamste wijziging is dat daarbij van twee huisjes soms één huisje is gemaakt.

Het hofje beschikt over een hoofdingang aan de Wijde Appelaarsteeg welke ingang is uitgevoerd in classicistische stijl. Twee oude kanonslopen moeten de stenen van de poort toentertijd (en misschien nog wel) beschermen tegen beschadiging door de wielen van toentertijd vooral paard en wagens.

Een eenvoudige achteruitgang bevindt zich aan de Bakenessergracht. Boven beide toegangen is een rechthoekige steen opgenomen met een tekst in het cartouche op een blauwe ondergrond omgeven door rolwerk en een vrouwenkopje. Aan de bovenkant van de steen staat het jaartal 1632. Ongetwijfeld van een verbouwing. De tekst in het cartouche is een zogenaamd epigram, een kort en bondig gedicht met een woordspeling of pointe. Hier is dat een raadsel zoals de bouwmeesters van toen graag toepasten:

*Ingang vant Gesticht
Van Dirck van Baekenes
voor Vrouwen acht en
Twee mael ses*

De oplossing van het raadsel geeft aan:

$(8 + 2) \times 6 = 60$, de minimale leeftijd die een vrouw moest hebben om hier te komen wonen en
 $8 + (2 \times 6) = 20$, het aantal vrouwen dat in het hofje kon opnemen

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek "Gevelstenen van Haarlem" geschreven door Peter van Graafeiland en Theo Bottelier. Peter van Graafeiland is bezig een vernieuwde versie voor te bereiden.

Bron: Noord Hollands Archief – Geschiedenislokaal 023
Wikipedia – Het Hofje van Bakenes